

Benjamin Herman

Happy man

Benjamin Herman maakte meer dan tien cd's, ontving tal van onderscheidingen, hij toert met Hans Teeuwen, Jules Deelder, Paul Weller en zijn eigen New Cool Collective. Nederlands grootste jazzartiest is intens gelukkig met zijn leven als muzikant. Hij lééft zijn passie. Zijn les? "Je focus moet goed zijn."

Harmen Lustig
Fotografie: Peter van Breukelen

Heb je wel eens overwogen een sex-nummer te maken?

Ja, een douwplaat, daar heb ik zeker over nagedacht. Met New Cool Collective hebben we zelfs wel eens stukken opgenomen die in aanmerking kwamen. We moeten het er weer eens over gaan hebben: een douwplaat maken.

Door wie laat je je dan inspireren? Is ze gezegend met fraaie borsten of waanzinnige billen?

Billen, zeker. Een goede kont dóet iets met me. Hoe groter, hoe beter. Op de perfecte bil moet je een glas bier neer kunnen zetten. Een zwarte vrouw met een wiebelende kont vind ik helemaal kicken. Ik houd van ronde wulpse vrouwen die lol kunnen trappen en luidruchtig zijn. Als je naar een restaurant gaat en je date bestelt een salade kun je beter gelijk opstappen.

Wie is de mooiste vrouw ter wereld?

Sophia Loren. Omdat ze eigenlijk helemaal niet zo mooi is. Ze heeft een zekere imperfectie. En Marilyn Monroe, ook erg mooi. Ze heeft vlees, je kunt haar echt beet pakken.

De een is dood en de ander bejaard.

Heb je een hang naar vervlogen tijden?

O nee, ik heb niets met nostalgie. Ik vind ook niet dat de normen en waarden van vroeger beter waren, nee, dat soort gelul is niets voor mij. Maar het huidige modebeeld, met van die extreem dunne vrouwen, trekt mij niet. Ik ben een paar keer met van die zogenaamd mooie vrouwen geweest. Niks voor mij. Qua hedendaagse vrouwen vind ik die Engelse kokkin trouwens wel lekker, Nigella Lawson. Die doet het erom, hè, dat erotische gekleder met al dat eten. Echt een gave vrouw.

Er is een fotoboek over je verschenen: Happy Man. Vanwaar die titel?

Thuis heb ik een citaat van Louis Armstrong aan de muur hangen. 'Way back, I set myself to be a happy man, and made it.' Als jonge, zwarte trompettist in New Orleans nam hij zich voor om zich aan de armoede te onttrekken en een goed leven bij elkaar te spelen. Op mijn 24e heb ik dat citaat uit een boek geknipt en op de muur geplakt. Sindsdien richt ik mijn eigen leven zo in dat ik het naar mijn zin heb.

Lukt dat?

Blader maar eens door het boek, zou ik zeggen. Dat laat zien hoe leuk het is om muzikant te zijn. Ik ben thuis, backstage, on the road en in de studio gefotografeerd. Je kunt echt zien dat ik mijn leven ontzettend leuk vind. Over 20 jaar zal ik vol trots terugkijken, zo van: "Dat kan helemaal niet joh, dat is de

leukste periode uit mijn leven." Al hoop ik natuurlijk dat het nog véél leuker wordt.

Wat is voor jou de kern van een geslaagd leven?

Je leven indelen zoals je dat zelf wilt, dat je geen dingen hoeft te doen waar je geen zin in hebt. Ik zie het veel om me heen, mijn leeftijdsgenoten tuinen er allemaal in. Gezin, huisje-boompje-beestje. Prima natuurlijk als je het leuk vindt, maar ik zie toch een hoop mensen die er ongelukkig van worden - het moet allemaal maar in die mal passen. Zeker bij muzikanten denk ik vaak: man, je hebt een beroep gekozen waarin je kan doen wat je wilt en dan leg je je eigenhandig beperkingen op, waarom?

Heb je nog andere passies behalve muziek?

(Lachend) Nee, eigenlijk niet.

Wanneer is die passie ontstaan?

Als kind kon ik al nooit uit mijn bed komen, ik was altijd te laat op school, en dat is nooit veranderd. De levensstijl van een muzikant was geknipt voor me. Rondarren in het nachtleven, 's avonds en 's nachts onderweg zijn, 's ochtends nergens heen hoeven. Later ontdekte ik nog veel meer voordelen. Op een plek waar mensen normaal entree betalen, mag jij op het podium staan en krijgt geld toe, je kan vrienden meenemen, krijgt gratis drank, en na sluitingstijd blijf je hangen zonder dat iemand problemen maakt. Een ongelooflijk voorrecht.

Klinkt alsof de muziek ondergeschikt is aan de lifestyle.

Nee, natuurlijk komt het op de muziek aan. Ik bedoel, als je niet studeert, als je niet beter wordt, als je geen goede muzikant bent, kun je die levensstijl wel op je buik schrijven. Dan mag je gewoon nergens meedoen. Dat heb ik vaak gezien. Mensen die te lui zijn om te studeren. Met hen gaat het alleen maar bergaf.

Talent alleen is niet genoeg?

Je hebt wonderkinderen die het allemaal komt aanwaaien. Ik heb met een Duitse drummer samengewerkt, John Schröder; hij speelde ook piano en gitaar op een waanzinnig hoog niveau. Ik was eens met hem in Spanje, daar was hij nog nooit geweest, maar na een week converseerde hij al met mensen in het Spaans. Dat heeft óók met muzikaliteit te maken. John was iemand van de buiten-categorie. Voor iemand als ik, een gewone sterveling met een redelijk muzikaal talent, is het anders. Ik moet blijven studeren, ik moet mijn talent onderhouden. Ik zie dat als voordeel, want veel van die hoogbegaafde

mensen eindigen heel ongelukkig omdat het altijd zo makkelijk is gegaan.

Hoe komt dat?

Je focus moet goed zijn, namelijk op de muziek. Als de randverschijnselen belangrijker worden, ben je verkeerd bezig.

Je bent een drukbezet man. Je speelt in de band van Hans Teeuwen, hebt eigen projecten als New Cool Collective en je kwartet, gaat op tournee met Paul Weller. Nog ambities?

Ik had altijd de ambitie om te pieken op mijn veertigste. Achteraf gezien een beetje stomme ambitie, want ik ben nu veertig en ik heb ontdekt dat ik nog lang niet klaar ben. De laatste jaren stop ik vooral tijd in mijn eigen projecten en dat werkt prima. Dat had ik aan het begin van mijn carrière niet zo door. Ik dacht: als ik in allerlei bands goed speel, word ik vanzelf ontdekt, dan komt er een man die zegt: "Ik ga jou beroemd maken, ik ga met jou heel veel geld verdienen", - zo'n typische platenmaatschappijontdekking. Veel jonge muzikanten hebben dat in hun hoofd. Maar je moet het gewoon zelf doen.

Je bent bandleider. Zie je jezelf als ondernemer?

Ik niet, de belastingdienst wel. Een band oprichten zag ik als noodzakelijk kwaad. Iemand moest het doen, maar niemand had er zin in. Tegelijk zegt het wel iets dat ik het deed. Je wordt bandleider als je onafhankelijk wilt zijn, als je geen zin hebt als anderen voor je bepalen wat je verdient en hoe laat je ergens moet zijn. En natuurlijk doe je het omdat je het idee hebt wat wel en niet leuk is. Als je in andermans band constant probeert jouw mening naar voren te schuiven, is dat niet zo handig. Stel dat het lukt, dan krijgt die ander daar de credits voor, en als het niet lukt, heb je het gevoel dat niemand naar je luistert. Het geldt niet alleen in de muziek, maar ook in de rest van de maatschappij: als je het beter weet of anders wil, moet je gewoon wegwezen. En ja, dan moet je óók de shit op je schouders willen nemen.

Hoe zou je stijl van leidinggeven omschrijven?

Mijn allergrootste voorbeeld is Duke Ellington. Die schreef de muziek speciaal op de individuen in zijn band. Dus als iemand zijn moment had, kon hij doen wat hij wilde - de interpretatie was heel vrij. Een bandleider moet alleen in het uiterste geval ingrijpen, vind ik. Als je de muzikanten goed kiest, loopt alles vanzelf - dan hoeft je geen compromissen te sluiten of dingen eindeloos te bespreken. Ingrijpen heeft nauwelijks zin,

daarmee maak je mensen alleen maar onzeker. Wanneer je muzikanten op hun talent aanspreekt, krijg je het beste resultaat.

Dan komt het dus aan op een goede samenstelling van de groep.

Zonder mezelf op de borst te willen kloppen: ik heb er een goede kijk op om de juiste mensen bij elkaar te brengen. Voor langere projecten zoek je naar evenwichtige figuren, maar soms kan het ook werken om iemand erbij te pakken die knettergek is, onhandelbaar. Die spanning kan óók geweldige muziek opleveren.

Is er een basiskenmerk van een goede muzikant?

Originaliteit en werklust. Anderen vinden het belangrijk dat iemand heel strak en zuiver speelt, ik heb dat totaal niet. Een goed arbeidsethos staat hoog ik mijn vaandel. Daarnaast moet er 'iets' zijn. Je merkt het als je ergens binnenloopt, er staat iemand te spelen, en je wordt direct gegrepen. Neem Roy Hargrove. Die stapt het podium op, zet de trompet aan zijn bek en je weet meteen: hier is iets anders aan de hand. Het is niet zo dat je denkt: ik moet even gaan zitten, misschien als ik me een beetje inleef in de situatie... nee, het is bam, gotcha!

Waar streef je naar in je muziek?

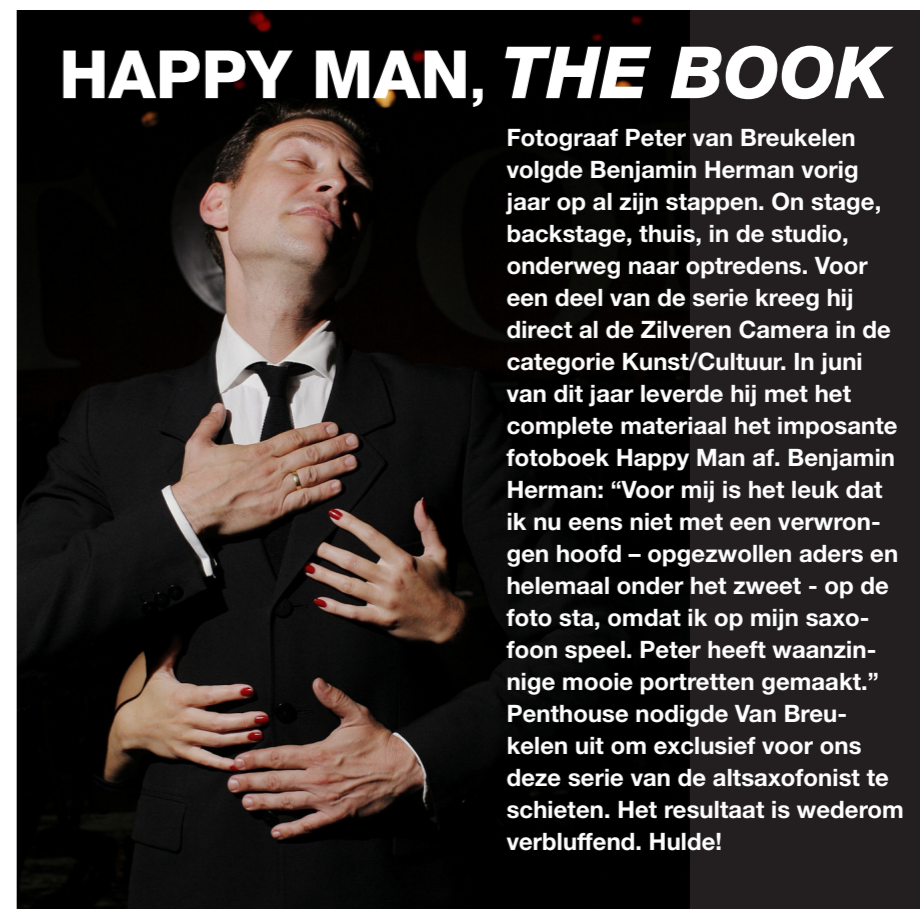
Muziek moet inspireren, het moet je een gevoel van vrijheid geven. Ik houd van artiesten als Nick Cave, Tom Waits, en uit de jazz Thelonious Monk en Charles Mingus. Dat is niet strak en netjes, je hoort in hun muziek de karaktereigenschappen van de makers doorklinken. Dat individualisme vind ik belangrijk, ik wil het ook uit mijn eigen muziek laten spreken.

Je noemde net Duke Ellington als voorbeeld. Behalve een groot pianist en componist was hij ook een waanzinnige heer. Altijd goed gekleed, net als jij een toonbeeld van stijl. Verwacht je dat ook van je muzikanten?

In principe hanteer ik de regel: je moet er beter uitzien dan de best geklede bezoeker óf slechter dan de slechtst geklede bezoeker. Nóóit hetzelfde. In spijkerbroek en op gympen op een podium klimmen, nee, dat begrijp ik niet.

Heb je een favoriete outfit?

Pakken zijn een hobby van me, ik heb er een stuk of veertig. Ik heb een lichte voorkeur voor zwart. Maar goed, ik heb een paar jaar geleden mijn eigen platenlabel opgericht en moet sindsdien dimmen met kleren kopen. >

Fotograaf Peter van Breukelen volgde Benjamin Herman vorig jaar op al zijn stappen. On stage, backstage, thuis, in de studio, onderweg naar optredens. Voor een deel van de serie kreeg hij direct al de Zilveren Camera in de categorie Kunst/Cultuur. In juni van dit jaar leverde hij met het complete materiaal het imposante fotoboek Happy Man af. Benjamin Herman: "Voor mij is het leuk dat ik nu eens niet met een verwrongen hoofd - opgezwollen aders en helemaal onder het zweet - op de foto sta, omdat ik op mijn saxofoon speel. Peter heeft waanzinnige mooie portretten gemaakt." Penthouse nodigde Van Breukelen uit om exclusief voor ons deze serie van de altsaxofonist te schieten. Het resultaat is wederom verbluffend. Hulde!

BENJAMINS BESTE

Penthouse vindt dit de meest geslaagde opnames van Herman.

Out of Office
(2008; met New Cool Collective)

Campert
(2007; solo)

The London Session
(2006; solo)

Trippin'
(2005; met New Cool Collective)

The Itch
(2005; solo)

Als ik niet oppas ren ik om de haverklap naar de PC Hoofdstraat om te kijken of ik nog iets leuks kan scoren. En ja, van een goed pak kun je drie dagen de studio in. Dat zijn zo mijn afwegingen.

Je vertelde dat je jaren hebt gewacht op een platenbons die je groot ging maken. Stel, hij komt nu op je af met een aantal eisen, wat doe je dan?

Ik ben altijd in voor een gesprek. Als hij zegt: "Quincy Jones wil met jullie samenwerken, die vindt jullie te gek, kijk, dan is het simpel: ik doe alles wat Quincy zegt."

Niet wat die platenbaas zegt?

Nee. Ik heb al genoeg van dat soort gesprekken gehad, en meestal is het snel duidelijk of het gaat werken. We zijn pas nog benaderd om een bekende rockzanger (Barry Hay; red.) te begeleiden op een big band cd. In die vergadering zagen we het helemaal voor ons: "Ja te gek, we gaan Seven Nation Army van White Stripes doen in big band uitvoering!" Maar die knakker van Blue Note wilde

allemaal van die ouwe-lullen-hits opnieuw opnemen. Niks meer van gehoord daarna. Die cd is nu gemaakt met het Metropole Orkest.

Wat is het verschil tussen een toer met Paul Weller, Hans Teeuwen en New Cool Collective?

Bij Hans Teeuwen en Weller gaat het om hen, ik ben dan puur ondersteunend. Dat doe ik alleen maar als ik iemand bewonder. En bij New Cool gaat er verreweg de meeste drank en drugs doorheen.

Meen je dat nou? Is de jazzwereld nog steeds een put van sex en drugs?

Er is een soort consensus dat je er niet over praat, jazzartiesten doen alsof ze van die heilige boontjes zijn, maar het gaat er veel heftiger aan toe dan in de popwereld. Heeft ook met geld te maken. De meeste popartiesten in Nederland verdienen zo weinig dat ze er overdag een baan naast hebben, ze kunnen zich niet te buiten gaan. Jazzmuzikanten spelen de hele week overal en

nergens, of dat nu in de kroeg is of grotere concerten.

Welke drugs hebben je voorkeur?

Met opiaten heb ik niet veel ervaring, voor de rest is alles welkom. Er wordt wel heel eng over dope gedaan, maar het is óók hartstikke leuk. Ik vind wel dat je er van af moet blijven als je er een eikel van wordt – sommige mensen worden vervelend als ze het gebruikt hebben, of juist als ze het niet gebruiken. Maar mij geeft het een heel prettig gevoel, ik moest alleen eerst over mijn schuldgevoelens heen stappen. Hezelfde met niet koosjer eten. Ik ben joods opgevoed, mijn vader is rabbijn, en toen ik mijn eerste fruits de mer at, dacht ik: hé, ik word helemaal niet door de bliksem getroffen, ik word er ook niet ziek van, ik vind het eigenlijk wel lekker.

Hoe zit het met de groupies?

Dan is het andersom, in de jazzwereld vind je niet bepaald de beste groupies. We hebben laatst met Typhoon in Paradiso gespeeld, en dan staan er echt heel mooie vrouwen in de zaal, dat is heel anders wanneer je in het BIMhuis speelt. Dat is een van de redenen dat we met New Cool Collective altijd onze eigen gang zijn gegaan en van beide werelden snoepen, pop én jazz.

Wat zie je als je grootste succes?

Veel mensen kijken terug op hun studiejaren als hun beste tijd, ik kijk op mijn hele leven terug als: wow, het is eigenlijk één groot feest. Het grootste succes is dat ik kan doen wat ik wil. Waar een muzikant blij van wordt is nu eenmaal spelen, je hele leven lang, tot je laatste adem. Dus het is heel simpel: je moet ervoor zorgen dat je dat je hele leven doet.

Geen angst voor verzadiging?

De kick die ik als jonge muzikant had als ik iets onder de knie kreeg, nou, dat heb ik nog steeds. Dat zijn zulke euforische momenten. En het mooie is dat het overal kan gebeuren. Zowel in Alto op het Leidseplein, waar iedereen straalbezopen is en waar je 50 euro krijgt voor je set, als op een podium voor 5000 man. Het is de combinatie die het spannend maakt. Het ene moment speel je in het voorprogramma van Doe Maar voor 40.000 mensen in De Kuip en de dag erna sta je in een achterafkroeg op het Leidseplein. Op beide plekken kun je dezelfde extase bereiken.